

METODIKA PROJEKTU MOJE STOPA VE ŠKOLE

Vítáme všechny školní koordinátory a koordinátorky!

Těšíme se na společnou cestu zákoutími nápadů vašich žáků a jsme rádi, že se právě vaše škola rozhodla do tohoto projektu vstoupit.

Co je to participativní rozpočet a proč považuje Desítka participaci za důležitou?

Participativní rozpočtování je způsob hospodaření s veřejnými financemi a forma, jak se mohou obyvatelé různého věku podílet na proměně svého okolí.

Zapojení žáků do úprav školního prostředí je často jedním z prvních prvků výchovy k demokracii, se kterými se žáci v rámci výuky setkávají. Základem je upevnit v žácích vědomí, že jejich hlas je slyšet, a že jsou to právě jejich nápady a podněty, na kterých záleží podoba prostoru kolem nich.

Školní varianta participativního rozpočtování není finančně, časově a ani administrativně příliš náročná. Je zábavná, motivační a žáci se dokážou v procesu realizovat. Získávají zkušenosti, procvičují teoretické znalosti a v praxi sledují výsledek svého úsilí, což je naprosto klíčovým aspektem této metody. Děti vidí, že jejich aktivita, snaha, preference a názor vedou ke konkrétnímu řešení.

Zároveň se pak v celém procesu naučí, jak tvořit rozpočet a zacházet s financemi, a jak pro svůj nápad získávat ostatní.

Cíle participativního rozpočtu mohou být různorodé a záleží na každé škole, jaké priority si stanoví. Může to být seznámení žáků prostřednictvím projektu s demokratickým procesem, průzkum mezi žáky, sběr jejich nápadů, vytvoření příjemného prostředí v rámci školy, kde se budou žáci cítit dobře, ale také například rozšíření spolupráce mezi vedením školy, žáky a jejich rodiči. V neposlední řadě je cílem také propojení a sounáležitost mezi školou a městskou částí Praha 10.

Věkové omezení účastníků

Doporučujeme zapojit do projektu žáky od 4.třídy.

Hlasování a práce s výsledky

Hlasování proběhne na webu “Moje stopa ve škole” za pomoci speciálně vygenerovaných kódů. Koordinátoři budou v procesu hlasování vyškoleni. Hlasovat mohou pouze žáci dané školy, každý žák může hlasovat pouze jednou.

Kolik projektů se bude realizovat, to záleží na rozhodnutí vedení školy – jsou tu možnosti. V případě, že zvítězí projekt s nižším rozpočtem, než 35 000 Kč, může škola rozhodnout o realizaci druhého (a dalších) projektu v pořadí, dokud nebude vyčerpána částka 35 000 Kč. Také je možné realizovat i některý z dalších projektů, které se škola rozhodne financovat z jiných zdrojů. Škola může oslovit rodiče a vybrat prostředky na realizaci dalších zajímavých návrhů.

Harmonogram projektu Moje stopa ve škole

1. říjen 2022
  - vyhlášení projektu Moje stopa ve škole ze strany MČ Praha 10
  - příprava třídních projektů ve školách (4. - 9. třídy)
  - třídní hlasování a výběr postupujících projektů
  - zhodnocení realizovatelnosti projektů vedením školy ve spolupráci s městskou částí
2. listopad 2022
  - kampaň a školní hlasování o projektech
  - vyhlášení výsledků
3. jaro 2023
  - realizace vítězných projektů
  - vyhodnocení projektu na úrovni školy
  - vyúčtování realizace projektů

Co vás a žáky čeká v průběhu realizace Mojí stopy ve škole?

Příprava

V první fázi budete proškoleni koordinátorkou MČ Praha 10. Cílem je, abyste se cítili “jistí v kramflecích”, abyste věděli, co vás v průběhu projektu čeká a na koho se obracet v případě, že něco nepůjde tak, jak jste si mysleli. Také chceme podpořit komunikaci mezi jednotlivými školními koordinátory a koordinátorkami, protože sdílení dobré praxe je k nezaplacení. V neposlední řadě pak chceme podporovat komunikaci mezi aktivními učiteli a Úřadem MČ Praha 10.

Vaším úkolem bude nyní seznámit kolegy s projektem participativního rozpočtu, třeba na společné poradě. Předajte jim co nejvíce informací o pravidlech, harmonogramu a průběhu. Cílem je vaše kolegy nadchnout a motivovat pro další spolupráci.

Zdůrazněte, že je projekt vhodné začlenit do jejich hodin (např. v hodině matematiky si žáci mohou sestavovat seznam jednotlivých položek a jejich rozpočet, v hodinách českého jazyka si mohou připravit texty v rámci kampaně, v hodině výtvarné výchovy navrhnout vhodné plakáty nebo modely projektu, v hodině informatiky navrhnout informační letáčky). Podporujte každý návrh na zapojení ostatních učitelů.

Zapojte do projektu také rodiče vašich žáků - informujte je prostřednictvím obvyklých kanálů, které právě vaše škola používá. Můžete informaci o plánovaném projektu rozeslat e-mailem, nebo je informovat letáčkem na školní nástěnce. Rodiče se mohou zapojit i aktivně - například pokud je zaujme některý z projektů, které se umístily v hlasování za tím vítězným, mohou na jeho realizaci přispět.

Připravte si **harmonogram realizace** Mojí stopy ve škole a mějte ho vždy po ruce nejen pro vlastní kontrolu, ale také pro informování kolegů a žáků.

Navrhování

V této fázi budete ve spolupráci s třídními učiteli sbírat návrhy na projekty od žáků. Může se tak dít například v rámci projektových dnů, nebo v rámci výuky. Každá třída sepíše navržené projekty na samostatné listy - projektové karty (**formulář projektu základní**).

Je důležité, abyste měli průběžně přehled, které třídy jsou s touto částí navrhování hotovy, zda se v některých třídách objevují stejné nápady a jak se vašim kolegům se žáky daří. Zároveň již v této fázi hlídejte finanční rozvahu jednotlivých projektů, můžete jí konzultovat s vedením školy, či koordinátorem MČ Praha 10. Čím reálnější bude rozpočet v této fázi, tím snazší a kratší bude další fáze posuzování projektů vedením školy.

Nyní je na vás a vedení školy, abyste si zvolili, jak realizovat první fázi výběru projektů. Nabízíme dvě varianty.

VARIANTA A: Třídní hlasování

První hlasování proběhne již v této fázi, kdy za každou třídu projde do školního hlasování jeden projekt. Hlasovat mohou třídy různými metodami, osvědčené je například nalepování puntíků k jednotlivým projektům. Ten z projektů, který puntíků získá nejvíc, postupuje k posuzování vedením školy. K projektům předkládaným vedení školy je vhodné vypracovat **formulář projektu detailní**. Výhodou této varianty je její jednoduchost a rychlost, nevýhodou pak vyšší počet postupujících projektů, které budou následně předloženy vedení školy ke schválení a doporučeny k zařazení do hlasování. Projekty vybrané k hlasování představí jejich navrhovatelé na společném setkání.

VARIANTA B: Školní workshop

Vyberte datum a místo, kde proběhne tzv. školní workshop. To je setkání zástupců jednotlivých tříd, kteří budou svoje projekty prezentovat. K workshopu můžete pozvat zástupce školního parlamentu, popřípadě i zástupce MČ Praha 10.

Pro některé žáky může být taková prezentace náročná, podporujte je a nabídněte jim pomocnou ruku při její přípravě.

Pro toto setkání budete potřebovat místnost s dostatečným množstvím stolů a židlí, u kterých budou žáci usazeni ve skupinkách. S přípravou místnosti mohou pomáhat dobrovolníci z řad žáků z vyšších ročníků. Dobrovolníci pak pomáhají mladší žákům při prezentaci projektů u jednotlivých stolů.

Navrhovatelé projektů si nejprve při vstupu do místnosti vylosují jeden lísteček s číslem, který je usadí k danému stolu (**rozlosování stolů**). Díky losování je rozdělení žáků ke stolům spravedlivé a transparentní. Můžete však žáky rozdělit dle vlastního uvážení. Každý žák má na prezentaci vyhrazen časový limit dvě minuty, na který dohlíží dobrovolník. K prezentaci žáci používají již dříve vyplněné základní formuláře projektů nebo vyplní **detailní formulář projektu**, které mohou nechat kolovat mezi svými spolustolovníky. Je nutné, aby byl každý projekt vyplněn na samostatný formulář.

Poté u stolu následuje hlasování o nejlepších projektech, které jednotlivci ve svém týmu přednesli. Teď přichází na řadu barevné papírky, které rozdává dobrovolník. Každý žák může udělit 2–3 hlasy. Hlas se uděluje prostřednictvím papírku, který se nalepí na daný list projektu, který se žákovi líbí. Každý návrh může být od jednoho hlasujícího ohodnocen pouze jedním papírkem. Ostatní papírky musí využít na další projekty, které se mu zdají být sympatické. Návrhy s nejvyšším celkovým počtem samolepek postupují dále. Od každého stolu na základě hlasování vzejde vždy alespoň jeden návrh, který získal nejvíce hlasů. Pokud jsou nejvyšší počty shodné, postupují všechny nejlépe hodnocené návrhy.

Předkladatelé vítězných návrhů jsou moderátorem vyzváni, aby předstoupili před všechny účastníky a návrh prezentovali celému setkání. Pokud má návrh více než jednoho předkladatele, mohou prezentovat svůj nápad společně. Pokud jsou návrhy totožné nebo velmi podobné, bylo by dobré, aby došlo k jejich sloučení – jejich předkladatelé by měli nadále pracovat společně.

Tyto návrhy nyní postupují do procesu schvalování vedením školy.

Schvalování vedením školy

Předejte nyní vedení školy seznam návrhů a jednotlivé projektové karty návrhů, které vzešly ze třídního hlasování/školního workshopu. Vedení provede jejich posouzení.

Výsledkem posouzení je seznam projektů, které postupují do hlasování. Postupující projekty musí vedení vyhodnotit buď jako snadno realizovatelné - postupující do hlasování. Případně jako realizovatelné s úpravami (pokud je projekt nutné mírně upravit, je toto vždy nutné konzultovat s navrhovatelem, který s navrženou úpravou souhlasí). Jedině tak může být projekt zařazen do postupujících. Poslední variantou jsou nerealizovatelné projekty, které do hlasování nepostupují (příliš vysoký rozpočet projektu, realizace není v kompetenci školy nebo pokud škola plánuje projekt realizovat mimo proces participativního rozpočtu). O důvodech, proč byl projekt vyřazen, je vždy třeba navrhovatele informovat. Vedení školy může své rozhodnutí vysvětlit ústně nebo napsat přímo do projektové karty.

Žáky informujte o postupujících projektech, můžete informovat například prostřednictvím vytištěných plakátů **Seznam projektů pro hlasování**.

Propagace a představení projektů

Cílem této fáze je, aby žáci - navrhovatelé získali pro svoje projekty co nejvyšší možné množství hlasujících z řad svých spolužáků. Mohou využít různých metod propagace, např.

plakáty (**plakát k propagaci projektu**), nástěnky, informačních panely, sociální sítě apod. Podporujte žáky v této práci - je důležité aby věděli, že každý hlas se počítá, a že pokud chtějí prosadit změnu, musí pro ni získat ostatní. Je to důležitá životní lekce, protože přesně tak to chodí i v dospělosti.

Můžete žákům pomoci s tvorbou letáku, pomozte jim definovat, koho letákem chtějí oslovit a jak ho tedy mají formulovat, případně kam jej umístit. Kreativně se meze nekladou! Sdělte žákům časové rozhraní, které mají na distribuci letáků.

Vrcholem kampaně a představování návrhů bude DEN D (**pozvánka na den D**). Cílem je představit žákům projekty, které prošly do školního hlasování a získat pro ně podporu. Forma uspořádání DNE D je zcela na vás.

Hlasování

A je to tady! Brzy bude jasno, který z projektů zaujal nejvíc spolužáků a který tedy bude uveden v život.

Hlasování probíhá ve škole, hlasují jen žáci školy prostřednictvím aplikace na webu Moje stopa ve škole. Každý žák dostane svůj unikátní kód. Menším žákům můžete při hlasování asistovat, případně předat instrukci rodičům.

Vítězné projekty

Nyní již víme, který projekt vyhrál a bude se realizovat. Je také možné, pokud se na prvních dvou příčkách umístily projekty s nižším rozpočtem, že se škola rozhodne realizovat oba dva. Jakmile bude na úrovni vedení rozhodnuto o počtu realizovaných projektů, obratem informujte své kolegy učitele, ale především děti. Můžete opět rozvěsit informační letáček (**přehled vítězných projektů a celkové pořadí**), nebo využít školního rozhlasu. Pokud chcete můžete žáky o výsledcích informovat na společném setkání (**plakát s termínem vyhlášení výsledků**).

Navrhovatel vítězného projektu/ů dostane od školy **diplom**, který si může založit do svého portfolia. Můžete ocenit všechny navrhovatele například drobnou odměnou, či diplomem.

Realizace

Samotná realizace projektu by měla probíhat v co nejkratším termínu po vyhlášení výsledků. Je však pochopitelné, že týka-li se projekt například úpravy na zahradě školy, je třeba vyčkat s realizací do jarního období. Tak či onak je důležité žáky průběžně informovat o postupu realizace. Pro děti platí, že dokud to neuvidí, tak tomu neuvěří :)

Finanční prostředky ve výši 35 000 Kč pro školu obdržíte na začátku následujícího roku po ukončení hlasování a po schválení rozpočtu MČ Praha 10.

Pořizujte z realizace fotografie, obzvláště poutavé jsou fotografie tzv. "před a po". Fotografie vkládejte do aplikace na webu, vaše zkušenost s Mojí stopou ve škole nás moc zajímá.

Evaluace

A je skoro hotovo!

Vaše zpětná z celého procesu participativního rozpočtu ve škole je pro nás nesmírně důležitá a pomůže nám celý projekt do dalšího ročníku ještě vylepšit. Poslouží nám také jako podklad pro informování veřejnosti a propagaci tohoto projektu.

Uvítali bychom od vás tyto informace:

- Jaký byl celkový počet navržených projektů v celé škole před třídním hlasováním?
- Jaké ročníky se procesu zúčastnily a kolik žáků je to celkem?
- Jak se vám pracovalo? Co pro vás bylo snadné a co naopak obtížné? Co byste doporučili změnit do příštího ročníku?

Závěrečná zpráva

Po realizaci projektu předloží škola jednoduché vyúčtování vítězného projektu/ů, k vyúčtování přiložte fotografie, a jednoduché vyhodnocení, jak se vše podařilo.

Seznam příloh:

- logo Moje stopa ve škole
- Harmonogram - přehledný dokument Co nás čeká s termíny a popisem základních fází PPR, možno pověsit na přístupném místě ve škole
- Formulář - návrh projektu - základní - tzv.projektová karta, jednoduchá forma pro vyplnění třídního nápadu, popis záměru a odhad financí
- Formulář - návrh projektu - detailní - formulář pro popis projektu vybraného v třídním hlasování, zdůvodnění celoškolského významu, pro koho je, přesnější odhad financí
- Pozvánka na den D - pozvání na společné setkání
- Rozlosování ke stolům - dokument s čísly stolů, který pomůže rozdělit žáky ke stolům
- Seznam projektů do hlasování - plakát se seznamem projektů, které vedení odsouhlasilo a bude se o nich hlasovat
- Plakát k propagaci projektu - kdy a kde bude zájemcům projekt detailně představen, plakáty k propagaci jednotlivých projektů si každá třída připravuje sama
- Přehled vítězných projektů a celkové pořadí
- Plakát s termínem vyhlášení výsledků
- Diplom pro vítězné projekty (1. až 3. místo)